

STANOWISKO
XIX Zgromadzenia Ogólnego
Związku Powiatów Polskich
Poznań, 5 marca 2015 r.

w sprawie finansowania zadań oświatowych

Związek Powiatów Polskich zauważa niepokojącą tendencję ograniczania samodzielności jednostek samorządu terytorialnego, również w sferze finansowej. Jednym z przykładów takich działań jest wprowadzenie do porządku prawnego, pomimo sprzeciwu środowiska samorządowego, art. 32 ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej. Poprzez powołaną regulację ustawodawca zaciera granicę pomiędzy subwencją a dotacją, pomimo iż Konstytucja RP w art. 167 wyraźnie oba pojęcia rozróżnia. Powołany przepis ogranicza również samodzielność w wykonywaniu zadań publicznych przez jednostki samorządu terytorialnego. Zwracamy uwagę, że powołany przepis nie rozwiązuje trudnej sytuacji dzieci niepełnosprawnych i ich rodzin. Apelujemy do posłów i senatorów o podjęcie inicjatywy ustawodawczej uchylającej powołany przepis. Niezależnie od tego Związek Powiatów Polskich podejmie wszelkie kroki, aby analogiczna regulacja nie została przyjęta w kolejnych latach.

Kolejny problem, wielokrotnie już poruszany przez samorzady dotyczy zasad naliczania subwencji przez jednostki prowadzące młodzieżowe ośrodki wychowawcze. Młodzieżowy ośrodek wychowawczy jest jednostką do której trudno stosować analogiczne zasady w porównaniu do szkół ogólnodostępnych, co potwierdza chociażby odmienny tryb rekrutacji, skutkujący tym, że placówka ponosi koszty utrzymania miejsc w gotowości. W końcu 2014 r. pojawiły się informacje, że Ministerstwo Edukacji Narodowej zamierza podjąć inicjatywę mającą na celu wypracowanie rozwiązania w zakresie zmiany zasad finansowania MOW-ów. W ślad za tymi deklaracjami, według naszej wiedzy, nie poszły jednak żadne konkretne działania. Apelujemy zatem o niezwłoczne podjęcie prac legislacyjnych, które uwzględnią słuszne postulaty zgłaszane przez organy prowadzące.

Innym zagadnieniem jest sytuacja, gdy zmiany w zasadach naliczania subwencji nie korespondują ze zmianami w prawie oświatowym. Przykładem może być chociażby zmiana w zakresie zasad przeprowadzania egzaminów w szkołach zawodowych oraz doposażania pracowni. Istnieje obawa, że nawet zwiększone środki subwencji nie pokryją zadań nałożonych w tym zakresie na jednostki prowadzone przez powiaty.

Następną sprawą na którą należy zwrócić uwagę jest zwrot przez jednostki samorządu terytorialnego części oświatowej subwencji ogólnej naliczonej w latach poprzednich. Problem ten dotyczy w szczególności subwencji naliczonej na uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Abstrahując od analizy indywidualnej każdego z przypadków, w których jednostka prowadząca szkołę lub placówkę została zobowiązana do zwrotu środków, sygnalizujemy, że z uwagi

na masowość zjawiska, problem może leżeć również po stronie wadliwych regulacji prawnych, które w sposób niejednoznaczny określają obowiązki w zakresie sprawozdawczości na potrzeby Systemu Informacji Oświatowej, leżące po stronie jednostek systemu oświaty. Zwracamy również uwagę na wprowadzanie do instrukcji SIO (która nie jest aktem prawnym) postanowień merytorycznych, do których zastosowanie ma bezpośredni wpływ na wysokość należnej subwencji oświatowej. Tylko jako przykład można podać zasady wprowadzania danych o liczbie korzystających z domu wczasów dziecięcych. Apelujemy zatem do organów kontroli, aby w przypadku pojawienia się wątpliwości prawnych, interpretować ją na korzyść jednostek samorządu terytorialnego.

Do Ministerstwa Edukacji Narodowej zwracamy się z wnioskiem o analizę funkcjonujących rozwiązań prawnych pod kątem tego, czy są zrozumiałe dla odbiorców oraz czy nie wprowadzają ograniczeń w dostępie dzieci do kształcenia specjalnego.

Przewodniczący
XIX Zgromadzenia Ogólnego
Związku Powiatów Polskich

Ludwik Węgrzyn